

Programma van het concert in de Sint-Lambertuskerk te Helmond
op zondag 12 mei 2019 om 20.00 uur door **Véronique van den Engh**

Véronique van den Engh werd in 's-Hertogenbosch geboren. Ze kreeg, na een aantal jaren pianoles, op 14-jarige leeftijd haar eerste orgellessen van haar oom Aat Broersen in Haarlem. Na haar Gymnasium B opleiding ging ze studeren aan het Brabants Conservatorium in Tilburg. Ze behaalde daar als leerling van Maurice Pirenne het diploma Docerend Musicus in juni 1989 en een jaar later het diploma Uitvoerend Musicus voor orgel. Bij Cees Rotteveel studeerde zij koördirectie, waarvoor ze in juni 1988 afstudeerde. Sinds augustus 1989 is zij als docent verbonden aan de Schola Cantorum van de Sint-Janskathedraal te 's-Hertogenbosch. Bij de Schola Cantorum was zij tevens meer dan twintig jaar assistent-dirigent. Gedurende vijftientwintig jaar was zij in de Sint-Jan assistent-organist. Op 1 februari 2008 volgde zij Maurice Pirenne op als organist van de Kathedrale Basiliek van Sint-Jan te 's-Hertogenbosch. In oktober 2009 speelde zij in samenwerking met de Schola Cantorum in de vier patriarchale basilieken in Rome. Zij is bestuurslid bij de Stichting Orgelkring "Hendrik Niehoff" en bij de Stichting *Maurice Pirenne*. In juni 2014 verscheen haar eerste cd 'Imposant', in juli 2015 haar tweede cd 'Allure' en in mei 2017 haar derde cd 'Illuster'. Op de cd's staan diverse orgelwerken, gespeeld op het monumentale groot orgel van de Sint-Janskathedraal. Zij nam het initiatief tot het tot stand komen van en werkte mee aan het boek: "Het groot orgel van de Sint-Janskathedraal, De Nachtwacht van 's-Hertogenbosch", dat in november 2016 uitkwam. In april 2018 verscheen een compositie van haar in het tijdschrift 'Muziek en Liturgie'. Voor meer informatie zie: www.veroniquevandenengh.nl

Pour Notre-Dame	Calliope Tsoupaki	Geb. 1963
Introduction und Passacaglia	Max Reger	1873-1916
Fantasia und fuga in c-moll, BWV 537	Johann Sebastian Bach	1685-1750
Voluntary, Opus 6, nr 5	John Stanley	1713-1786
▪ Adagio		
▪ Andante Largo		
▪ Moderato		
Uit Suite Liturgique: Sortie	Denis Bédard	Geb. 1950
Passacaglia	Maurice Pirenne	1928-2008
Complainte de voix humaine	Jean-Paul Verpaux	Geb. 1951
Toccatà en b-mineur	Eugène Gigout	1844-1925
Meditation	Mons Leidvin Takle	Geb. 1942
Premier Choral	Hendrik Andriessen	1892-1981

Toelichting

Tsoupaki: Dit orgelwerk is geschreven voor de Notre-Dame in Parijs door de componist des vaderlands'. Het is opgedragen aan alle organisten en kathedralen om medeleven uit te drukken voor de immense ramp die de brand heeft veroorzaakt in de Notre-Dame van Parijs op 15 april 2019. "*Voor de kerk en voor de muziek die ons allemaal samenbrengt...*"

De première was op 20 april in de Dom van Utrecht door Jan Hage, voor wie Tsoupaki het stuk schreef. Zij hoopt dat veel organisten het werk zullen gaan uitvoeren.

Om in gedachten bij het wonderbaarlijk gespaarde orgel van de Notre-Dame, haar organist, publiek en wereldwijde orgelliefhebbers te zijn, is het goed en mooi om ook de orgelconcertserie in de Sint-Lambertus hiermee te beginnen.

Reger: Een passacaglia heeft variaties over een steeds terugkerend thema, bij voorkeur in de bas en meestal in driekwartsmaat. Na een imposante introductie begint Reger zijn passacaglia zeer zacht en werkt hij via dertien interessante variaties, waarin een langzame toename van ritmische en harmonische spanning optreedt, naar een geweldige climax, waarbij aan het slot het thema in majeure het werk glansrijk bekroont.

Bach: Deze fantasie is echt een Lamento, een klaagzang. Het begint met een beladen motief, gevolgd door een tweede motief, waarbij de paarsgewijze dalende 'zuchten' zorgen voor nog meer beladenheid. De Fantasie eindigt met een vraag.

Direct aansluitend komt een fuga in een heel andere sfeer. Het heeft een uitermate energiek eerste -goed herkenbaar- thema. Het tweede thema in de fuga is chromatisch –een lijn van halve toonsafstanden- wat voor een enorme spanning zorgt. De fuga sluit af met bijna een herhaling van het eerste thema.

Stanley: Stanley, op 2-jarige leeftijd blind geworden, was een uitzonderlijke organist. Hij speelde al op 11-jarige leeftijd als vaste organist in kerkdiensten, waar zelfs Händel naar zijn orgelspel kwam luisteren. Hij componeerde vele voluntaries voor orgel. De Engelse voluntary ('vrij in stijl') begint meestal met een langzame inleiding, gevolgd door een soloregistratie, hier de trompet. In deze voluntary volgt nog een deel met soloregistratie, de vox humana.

Bédard: Een korte Frans getinte Sortie van deze Canadese componist.

Pirenne: De Passacaglia van Pirenne bestaat uit drie groepen van zeven variaties. Het thema van acht maten wordt eenstemmig gepresenteerd. Deze compositie, in 1956 te Rome begonnen, kreeg de laatste zes variaties in 1979. De stichting Maurice Pirenne heeft deze Passacaglia in druk laten verschijnen.

Verpaux: Een intiem, bijna meditatief stukje waarbij de vox humana over de volle breedte te horen is. Halverwege het stuk staat een spiegel en wordt het eerste gedeelte terug uit gespeeld. In de kreeft, zoals dat heet. Het gebeurt vrijwel onhoorbaar, de plaats van de spiegel is niet te horen.

Gigout: Een toccata is een virtuoze, fantasie-achtige instrumentale compositie zonder vaste vorm. Met deze spetterende toccata is Gigout bekend geworden.

Takle: Deze jazzy meditation van de Noorse componist nodigt echt uit tot 'meditatie'. Ondanks de vele loopjes, met steeds een ander register, straalt er rust vanuit.

Andriessen: Een prachtige compositie van deze Haarlemse componist. De koraalmelodie wordt direct aan het begin zeer bescheiden voorgesteld. Hoewel deze melodie maar vijf keer in zijn geheel te horen is (het lijkt vaker, omdat ook fragmenten van de melodie regelmatig terugkomen), werkt Andriessen van de bescheiden eerste keer in het begin naar een majesteitelijk slot met de koraalmelodie in dubbelpedaal.